

รายการยาต้านพิษ (antidotes) ที่ใช้บ่อยในรพ.ศิริราช

ยาต้านพิษ (antidotes) คือ ยาที่ยับยั้งการออกฤทธิ์ของสารพิษ หรือจับกับสารพิษแล้วเร่งการขับสารพิษออกจากร่างกาย ยาต้านพิษที่ใช้บ่อยในรพ.ศิริราช และข้อบ่งใช้ มีดังต่อไปนี้

รายการยาต้านพิษ	ข้อบ่งใช้
Snakebite poisoning	
เซรุ่มแก้พิษงูเห่า	แก้พิษงูเห่า
เซรุ่มแก้พิษงูเขียวหางไหม้	แก้พิษงูเขียวหางไหม้
เซรุ่มแก้พิษงูระบบโลหิต	แก้พิษต่อระบบโลหิตในรายที่ถูกงูไม่ทราบชนิดกัด
เซรุ่มแก้พิษงูระบบประสาท	แก้พิษต่อระบบประสาทในรายที่ถูกงูไม่ทราบชนิดกัด
Pesticide (สารกำจัดแมลง) & herbicide (สารกำจัดวัชพืช) poisoning	
Atropine inj 0.6 mg/mL	ต้านพิษสารกำจัดแมลงกลุ่ม organophosphates / carbamates
Pralidoxime (2-PAM) inj 1 g	ใช้บำบัดพิษเฉียบพลันจาก organophosphates
Cyclophosphamide inj 1 g	ใช้บำบัดพิษจากสารกำจัดวัชพืช paraquat
Methanol poisoning	
Absolute alcohol (ethanol) inj 20 mL	ใช้บำบัดพิษเฉียบพลันจาก methanol และ ethylene glycol
Leucovorin calcium inj 50 mg/5 mL	ใช้ร่วมกับ ethanol ในการบำบัดพิษจาก methanol
Methemoglobinemia	
Methylene blue inj 10 mg/mL (5 mL)	ใช้บำบัด methemoglobinemia
Cyanide and Hydrogen sulfide poisoning	
Sodium nitrite inj 30 mg/mL (10 mL)	ใช้บำบัดพิษเฉียบพลันจากไฮยาไนด์ และไฮโดรเจนซัลไฟด์
Sodium thiosulfate inj 250 mg/mL (18 mL)	ใช้บำบัดพิษเฉียบพลันจากไฮยาไนด์

รายการยาต้านพิษ	ข้อบ่งใช้
Heavy metal poisoning	
Deferoxamine mesilate inj 500 mg	ใช้กำจัดพิษจากภาวะธาตุเหล็กสูง ผิดปกติเฉียบพลัน
Dimercaprol (BAL) inj 100 mg/2mL (ฉีด IM)	ใช้บำบัดพิษเฉียบพลันจากปรอท ทอง และสารหนู และใช้ร่วมกับ 20% calcium disodium EDTA inj ในกรณีบำบัดพิษเฉียบพลันจากตะกั่ว
20% Calcium disodium EDTA inj (10 mL)	ใช้บำบัดพิษจากตะกั่ว สังกะสี และแมงกานีส
Succimer Cap 200 mg	ใช้บำบัดพิษจากตะกั่ว
Drug poisoning	
N-acetylcysteine inj 300 mg/3 mL*	ใช้แก้พิษจากการได้รับ paracetamol เกินขนาด
Benztropine mesylate inj 2 mg/2 mL	ใช้บำบัดภาวะ dystonia
Diphenhydramine HCl inj 50 mg/mL	เนื่องจากยา
10% calcium gluconate Inj (10 mL)**	ใช้บำบัดพิษจาก calcium channel blockers และ beta blockers
Naloxone inj 400 mcg/mL	ใช้บำบัดอาการพิษเฉียบพลันจากสารกลุ่ม opioids หรือยา clonidine
Vitamin B ₆ (pyridoxine HCl) inj 100 mg/mL	ใช้บำบัดอาการทางสมองและชักที่เกิดจากยา isoniazid

หมายเหตุ: *สามารถใช้รักษาภาวะพิษต่อตับจากเห็ดพิษกลุ่มที่มี amatoxin ได้
**ใช้เตรียมเป็น 2.5% calcium gluconate gel เพื่อใช้รักษาผู้ป่วยที่สัมผัส hydrofluoric acid (กรดกัดแก้ว) ทางผิวหนัง

เอกสารอ้างอิง

บัญชียาหลักแห่งชาติ พ.ศ. 2564. ประกาศคณะกรรมการพัฒนาระบบยาแห่งชาติ ราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 138, ตอนพิเศษ 165 ง. (ลงวันที่ 20 กรกฎาคม พ.ศ. 2564)

สอบถามข้อมูลยาและพิษวิทยา โทร 9-7007
สอบถาม Medication Reconciliation (MR) โทร 9-6964
สอบถามเรื่องแพ้ยา และประวัติการแพ้ยา โทร 9-9555

มีอะไรในฉบับนี้

- ❖ สารทึบรังสี (contrast media) ที่มีในรพ.ศิริราช
- ❖ การเฝ้าระวังอาการไม่พึงประสงค์ในเด็กที่ได้รับสารทึบรังสีที่มีไอโอดีน
- ❖ อาการไม่พึงประสงค์ที่รุนแรงต่อปอด ตับ และต่อมไทรอยด์จากยา amiodarone
- ❖ รายการยาต้านพิษ (antidotes) ที่ใช้บ่อยในรพ.ศิริราช

ปีที่ 21 ฉบับที่ 8

เดือนพฤษภาคม 2565

สารทึบรังสี (contrast media) ที่มีในรพ.ศิริราช

สารทึบรังสี (contrast media) คือสารที่นำมาใช้ในการตรวจทางรังสีวิทยาวินิจฉัยเพื่อช่วยให้การแยกแยะความแตกต่างระหว่างเนื้อเยื่อปกติกับเนื้อเยื่อผิดปกติมีความชัดเจนมากขึ้น รายการ contrast media ที่มีในรพ. ศิริราช แบ่งตามวิธีการวินิจฉัยได้ดังนี้

Contrast media ที่ใช้ในการตรวจทางรังสีวินิจฉัยด้วยเครื่องสร้างภาพด้วยคลื่นสะท้อนในสนามแม่เหล็ก	
ชื่อสามัญ	ชื่อการค้า
Gadolinium-based	
Gadobutrol	Gadovist® 1 mmol/mL (7.5 mL, 15 mL)
Gadoteric acid	Dotarem® 0.5 mmol/mL (10 mL) Dotarem® 0.5 mmol/mL (15 mL)
Gadoxetic acid	Primovist® PFS 0.25 mmol/mL (10 mL)
Contrast media ที่ใช้ในการตรวจทางรังสีวินิจฉัยด้วยรังสีเอกซ์	
ชื่อสามัญ	ชื่อการค้า
1. Barium preparation	
Barium sulfate	Siriraj Barium suspension
2. Water soluble iodinated contrast media: Non-ionic monomer	
Iobitridol	Xenetix® 350 (50 mL, 100 mL)
Iohexol	Omnipaque® 350 (50 mL) Omnipaque® 350 (100 mL) Omnipaque® 300 (50 mL, 100 mL)
Iopamidol	Iopamiro® 300 (50 mL) Iopamiro® 300 (100 mL) Iopamiro® 370 (50 mL) Iopamiro® 370 (100 mL)
Iopromide	Ultravist® 300 (100 mL) Ultravist® 300 (50 mL) Ultravist® 370 (50 mL, 100 mL)

ชื่อสามัญ	ชื่อการค้า
3. Water soluble iodinated contrast media: Non-ionic dimer	
Iodixanol	Visipaque® 320 (50 mL, 100 mL)
4. Oil soluble iodine compounds	
Iodised oil	Lipiodol® Ultra Fluide 480 (10 mL)
fluid	Lipiodol Siriraj 480 (5 mL)

เอกสารอ้างอิง
บัณฑิต เจ้าปฐมกุล, บรรณาธิการ. คู่มือคำแนะนำการใช้ยาอย่างสมเหตุผลตามบัญชียาหลักแห่งชาติ สารช่วยการวินิจฉัยโรคด้านรังสีวิทยาวินิจฉัย. นนทบุรี: กลุ่มนโยบายแห่งชาติด้านยา สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา; 2559.

การเฝ้าระวังอาการไม่พึงประสงค์ ในเด็กที่ได้รับสารทึบรังสีที่มีไอโอดีน

เมื่อวันที่ 30 มีนาคม 2565 สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา ประเทศสหรัฐอเมริกา (USFDA) อนุมัติคำเตือนในฉลากที่ระบุให้เฝ้าระวังอาการไม่พึงประสงค์ในเด็กที่มีอายุ ≤ 3 ปีที่ได้รับสารทึบรังสีที่มีไอโอดีน (iodinated contrast media; ICM) ในการวินิจฉัยโรค โดยรายละเอียดของคำเตือนที่ได้รับการอนุมัติใหม่นี้ระบุถึง การให้ติดตามภาวะพร่องฮอร์โมนไทรอยด์ (hypothyroidism) และการลดระดับของฮอร์โมนไทรอยด์ โดยเฉพาะในช่วง 3 สัปดาห์หลังจากได้รับ ICM ในการวินิจฉัยโรค ซึ่งถ้าตรวจพบความผิดปกติให้รักษาตามแนวทางที่มี ทั้งนี้เพื่อป้องกันความผิดปกติของพัฒนาการทางสติปัญญาและพัฒนาการในอนาคต โดยกลุ่มของเด็กที่มีความเสี่ยงจะได้รับผลจาก ICM มากที่สุดคือทารกแรกเกิด ทารกที่มีน้ำหนักตัวแรกคลอดต่ำกว่าเกณฑ์ ทารกคลอดก่อนกำหนด ทารกมีความผิดปกติบางอย่างที่ต้องอยู่ในหออภิบาล หรือมีความผิดปกติของหัวใจ

เอกสารอ้างอิง
USFDA. FDA recommends thyroid monitoring in babies and young children who receive injections of iodine-containing contrast media for medical imaging [Internet]. 2022 [Accessed May,1 2022]. Available from: <https://www.fda.gov/media/157241/download>

อาการไม่พึงประสงค์ที่รุนแรงต่อปอด ตับ และต่อมไทรอยด์จากยา amiodarone

Amiodarone เป็นยารักษาภาวะหัวใจเต้นผิดจังหวะ เมื่อวันที่ 15 มีนาคม 2565 Medicines and Healthcare products Regulatory Agency (MHRA) สหราชอาณาจักร แจ้ง

เตือนให้เฝ้าระวังอาการไม่พึงประสงค์ (adverse drug reaction; ADR) ที่มีความรุนแรงถึงชีวิตจากยา amiodarone ต่อปอด ตับ และต่อมไทรอยด์ ในผู้ที่ใช้นี้เป็นต่อเนื่องกันเป็นเวลานาน โดยมีคำแนะนำสรุปได้ดังนี้

- ADR ต่อปอด ได้แก่ ปอดอักเสบ (pneumonitis) พังผืดที่ปอด (pulmonary fibrosis): ผู้ป่วยที่มีอาการหายใจลำบาก ไอแห้ง อ่อนเพลีย น้ำหนักตัวลดลง และมีไข้ ควรได้รับการส่งตรวจ Chest X-ray (CXR) หรือ computerized tomography (CT) scan
- ADR ต่อตับและต่อมไทรอยด์: ยานี้มีรายงานว่าทำให้ค่าเอนไซม์ตับสูงขึ้นได้ นอกจากนี้ สามารถทำให้เกิดความผิดปกติของต่อมไทรอยด์ (hypothyroidism และ hyperthyroidism) ผู้ป่วยจึงควรได้รับการตรวจติดตามค่าเอนไซม์ตับ และการทำงานของต่อมไทรอยด์ ตั้งแต่ก่อนเริ่มยานี้ และตรวจติดตามทุก 6 เดือนในระหว่างใช้ยา รวมถึงติดตามอีกระยะหลังจากหยุดยาไปแล้วด้วย

เอกสารอ้างอิง
MHRA. Amiodarone (Corderone X): reminder of risks of treatment and need for patient monitoring and supervision [Internet]. 2022 [Accessed May,1 2022]. Available from: <https://www.gov.uk/drug-safety-update/amiodarone-corderone-x-reminder-of-risks-of-treatment-and-need-for-patient-monitoring-and-supervision>